

OBSAH

Obecná část	5
1. Význam a úkoly šlechtění	7
1.1. Šlechtění rostlin a vymezení jeho úkolů (<i>J. Rod</i>)	7
1.1.1. Definice a účel šlechtění rostlin	7
1.1.2. Tvůrčí a vědecký charakter šlechtitelské práce	7
1.1.3. Perspektivy a cíle šlechtění	8
1.1.4. Rozvoj šlechtění ve světle vědeckého světového názoru	9
1.1.5. Vazby mezi novošlechtěním, udržovacím šlechtěním a semenářstvím	9
1.2. Význam šlachtenia rastlín (<i>J. Boháč</i>)	10
1.2.1. Rastlinná výroba a šlachtenie	10
1.2.2. Odroda ako intenzifikačný faktor	10
1.2.3. Výsledky a úspechy šlachtenia	12
1.3. Šlachtenie ako riadená evolúcia rastlín	14
1.3.1. Kultúrne a divé rastliny	14
1.3.2. Evolúcia a výber	14
1.3.3. Šlachtenie ako riadená evolúcia	15
1.3.4. Model odrody a predpokladaný agroekosystém	16
1.4. Biologické základy šlechtění rostlin (<i>J. Rod</i>)	17
1.4.1. Původ a systematika kulturních rostlin	17
1.4.2. Základní šlechtitelské pojmy	18
1.4.3. Charakter a struktura odrůdy	25
1.4.4. Význam způsobu rozmnožování ve šlechtění	26
1.5. Vznik kulturních foriem (<i>J. Boháč</i>)	28
1.5.1. Zdroje genetickej premenlivosti	28
1.5.2. Mechanizmy evolúcie	30
1.5.3. Vznik kulturných foriem	31
1.6. Vývoj šlechtitelských metod (<i>J. Rod</i>)	32
1.6.1. Závislost šlechtění na základních biologických objevech	32
1.6.2. Vývoj světového a domácího šlechtění	34
2. Biologické a metodické základy šlechtění	35
2.1. Proměnlivost organismů jako základ šlechtění (<i>I. Andonov</i>)	35
2.1.1. Přírozená proměnlivost a její vztah k evoluci	35
2.1.2. Proměnlivost dědičná a nedědičná	35
2.1.3. Možnosti umělého rozšíření proměnlivosti	38
2.1.4. Podstata plazmatické dědičnosti	41
2.2. Výběr, druhy výběru a jejich použití (<i>J. Rod</i>)	42
2.2.1. Definice výběru	42
2.2.2. Přírozený výběr	42
2.2.3. Záměrný výběr	42

2.2.4.	Hromadný výber u samosprašných rastlín	44
2.2.5.	Hromadný výber u cizosprašných rastlín	45
2.2.6.	Individuálny výber se zkušouším potomstev u samosprašných rastlín	48
2.2.7.	Individuálny výber se zkušouším potomstev u cizosprašných rastlín	53
2.2.8.	Klonový výber	62
2.2.9.	Technika a účinnosť výberu	64
2.3.	Križenie, technika a využitie (<i>L. Čermín</i>)	68
2.3.1.	Účel a definícia križenia	68
2.3.2.	Voľba rodičovských partnerov	69
2.3.3.	Technika križenia	70
2.3.4.	Vedenie hybridných kombinácií po križení	72
2.3.5.	Križenie samoopelivých rastlín	74
2.3.6.	Križenie cudzoopelivých rastlín	77
2.4.	Heterozní šlechtění (<i>I. Andonov</i>)	78
2.4.1.	Účinek inzucht (inbreedingu)	78
2.4.2.	Účinek heteroze (syn. luxuriace)	80
2.4.3.	Metody hybridizace u logamních rastlín	81
2.4.3.1.	Meziodrúková hybridizace	81
2.4.3.2.	Meziliniová hybridizace	82
2.4.4.	Metody zlepšování samoopylených linií	86
2.4.4.1.	Metoda konvergentního šlechtění	86
2.4.4.2.	Metoda zpětné selekce (rekurentního šlechtění)	86
2.4.5.	Využití pylové sterility	88
2.4.6.	Metody získávání hybridního osiva u autogamních rastlín	91
2.5.	Vzdialená hybridizácia (<i>J. Boháč</i>)	92
2.5.1.	Ciele vzdialenej hybridizácie	92
2.5.2.	Zvláštnosti vzdialenej hybridizácie	93
2.5.2.1.	Nekrižiteľnosť a jej prekonávanie	93
2.5.2.2.	Nepłodnosť hybridov F_1 generácie a jej prekonávanie	94
2.5.2.3.	Charakteristika vzdialených hybridov	95
2.5.3.	Niektoré výsledky vzdialeného križenia	97
2.6.	Využitie haploidie a polyploidie v šľachtení rastlín	98
2.6.1.	Haploidy	98
2.6.2.	Polyploidy	100
2.7.	Mutační šlechtění (<i>J. Vlk</i>)	105
2.7.1.	Biologická podstata mutací	105
2.7.1.1.	Biologická podstata chromozomálních mutací	105
2.7.1.2.	Biologická podstata genových mutací	107
2.7.1.3.	Biologická podstata extrachromozomálních (somatických) mutací	107
2.7.2.	Klasifikace mutací	107
2.7.3.	Indukce mutací	109
2.7.3.1.	Volba genetických zdrojů	109
2.7.3.2.	Mutageny — stanovení dávky a koncentrace	109
2.7.3.3.	Druhová citlivost na mutageny a způsoby jejich aplikace	110
2.7.3.4.	Vyvolávání mutací fyzikálními a chemickými mutageny	111
2.7.4.	Vyhledávání a výběr mutací	112
2.7.5.	Praktické výsledky mutačního šlechtění	113
2.7.6.	Perspektivy mutačního šlechtění	114
3.	Metody a ciele šlechtění	116
3.1.	Charakter výběrových znaků a perspektivy výběru (<i>J. Rod</i>)	116

3.1.1.	Kvalitatívni a kvantitatívni znaky	116
3.1.2.	Měření proměnlivosti kvantitativních znaků	117
3.1.3.	Dědivost	122
3.1.4.	Výběr a hodnocení jeho účinnosti	122
3.1.5.	Selekční indexy a jejich význam	124
3.1.6.	Metody pro odhad genetických parametrů	126
3.2.	Šlechtění na výnos (<i>J. Vlček</i>)	126
3.2.1.	Definice výkonnosti	127
3.2.2.	Vymezení šlechtitelského cíle	127
3.2.3.	Ideotyp ve vztahu k výnosu	128
3.2.4.	Hodnocení výnosu podle genetického založení	129
3.2.5.	Adaptace odrůd k podmínkám prostředí a stabilita výnosu	131
3.2.6.	Význam výnosové stability v národohospodářském plánování	132
3.3.	Šlechtění na kvalitu (<i>I. Andonov</i>)	132
3.3.1.	Definice kvality	132
3.3.2.	Vnější znaky kvality	133
3.3.3.	Vnitřní znaky kvality	134
3.4.	Šlachtenie na skorosť (<i>J. Boháč</i>)	135
3.4.1.	Definícia a význam skorosti	135
3.4.2.	Posudzovanie skorosti	138
3.5.	Šlechtění na rezistenci proti biotickým činitelům (<i>J. Rod</i>)	138
3.5.1.	Rezistence proti chorobám	140
3.5.2.	Testování šlechtitelského materiálu	140
3.5.3.	Rezistence proti škůdcům	141
3.6.	Šlachtenie na rezistenciu proti abiotickým faktorom (<i>J. Boháč</i>)	141
3.6.1.	Šlachtenie na chladuvzdornosť	142
3.6.2.	Šlachtenie na mrazuvzdornosť	143
3.6.3.	Šlachtenie na zimovzdornosť	144
3.6.4.	Šlachtenie na suchovzdornosť	146
3.6.5.	Šlachtenie na odolnosť proti vyšším teplotám	147
3.7.	Šlachtenie na vhodnosť pre veľkovýrobnú pestovateľskú technológiu	147
3.7.1.	Vhodnosť pre veľkovýrobnú technológiu	147
3.7.2.	Charakter stebľa a nepoliehavosť	148
3.7.3.	Odolnosť proti vypadávaniu	150
3.7.4.	Odolnosť proti pukavosti	150
3.7.5.	Odolnosť proti porastaniu	151
3.7.6.	Hromadnosť dozrievania	152
3.7.7.	Morfológia produktov a štruktúra zberu	153
4.	Technika a mechanizace šlechtitelské práce	154
4.1.	Technika šlachtiteľskej práce (<i>L. Čermán</i>)	154
4.1.1.	Získavanie, evidencia a spracovanie šlachtiteľského materiálu	154
4.1.2.	Výber a príprava pozemku	155
4.1.3.	Zakladanie škôlok	155
4.1.4.	Ošetrovanie škôlok počas vegetácie	158
4.1.5.	Dokumentácia v šlachtiteľských škôlkach	159
4.1.6.	Pozorovanie počas vegetácie	160
4.1.7.	Zber šlachtiteľského materiálu	162
4.1.8.	Urýchlenie šlachtiteľského procesu	163
4.2.	Získávání a vyhodnocování dat (<i>J. Rod</i>)	163
4.2.1.	Charakter hodnoceného materiálu	163

4.2.2.	Základní výběrová školka	164
4.2.3.	Kmenová školka	164
4.2.4.	Školka prvního výběru	165
4.2.5.	Klonová školka	166
4.2.6.	Staniční a mezistaniční zkoušky	166
4.2.7.	Státní odrůdové zkoušky	168
4.2.8.	Odrůdová agrotechnika	169
4.2.9.	Pokusné série	169
4.3.	Racionalizace a mechanizace šlechtitelské práce	170
4.3.1.	Mechanizace polně pokusnických prací	170
4.3.2.	Mechanizace laboratorních prací	177
4.3.3.	Racionalizace a automatizace šlechtitelské práce	182
5.	Organizace šlechtění a semenářství	184
5.1.	Povolování nových odrůd a semenářská kontrola (<i>V. Vágnarová</i>)	184
5.1.1.	Povolení nové odrůdy	184
5.1.2.	Semenářská kontrola	185
5.2.	Udržovací šlechtění (<i>J. Vlk</i>)	187
5.2.1.	Podstata udržovacího šlechtění	187
5.2.2.	Typy odrůd a jejich stabilita	187
5.2.3.	Udržovací šlechtění odrůd samosprašných druhů	189
5.2.4.	Udržovací šlechtění odrůd cizosprašných druhů	190
5.2.5.	Udržovací šlechtění odrůd vegetativně množených druhů	190
5.2.6.	Biologická hodnota osiva v reprodukci udržovacího šlechtění	191
5.2.7.	Plán regulace výroby nejvyššího stupně udržovacího šlechtění	192
5.3.	Množení osiva a sadby	192
5.3.1.	Úkoly semenářské organizace	192
5.3.2.	Množitelské stupně	193
5.3.3.	Biologická hodnota osiva a sadby	194
5.3.4.	Agrotechnika semenářských porostů	195
5.3.5.	Ideotyp semenářské rostliny a tvorba semenářských modifikací	196
5.4.	Výzkum a šlechtění (<i>J. Rod</i>)	198
5.4.1.	Organizace vědeckých a šlechtitelských pracovišť	198
5.4.2.	Výzkumný a šlechtitelský plán	200
5.4.3.	Mezinárodní spolupráce	201
	Speciální část	203
6.	Obilniny samosprašné	205
6.1.	Pšenica (<i>J. Boháč</i>)	205
6.1.1.	Problematika šlachtenia	205
6.1.2.	Genetické zdroje	207
6.1.3.	Metódy šlachtenia	209
6.1.4.	Šlechtitelské ciele	210
6.1.5.	Súčasný výsledky šlachtenia	211
6.2.	Ječmen obecný (<i>I. Andonov</i>)	211
6.2.1.	Problematika šlechtění	211
6.2.2.	Genetické zdroje	212
6.2.3.	Tvorba výchozího materiálu	213
6.2.4.	Metódy šlechtění	214
6.2.5.	Šlechtitelské ciele	216
6.2.6.	Současný výsledky šlechtění	218

6.3.	Oves setý	219
6.3.1.	Problematika šlechtění	219
6.3.2.	Genetické zdroje	219
6.3.3.	Tvorba výchozího materiálu	219
6.3.4.	Metody šlechtění	220
6.3.5.	Šlechtitelské cíle	220
6.3.6.	Současné výsledky šlechtění	221
7.	Obilniny cizosprašné	222
7.1.	Žito	222
7.1.1.	Problematika šlechtění	222
7.1.2.	Genetické zdroje	222
7.1.3.	Tvorba výchozího materiálu	222
7.1.4.	Metody šlechtění	223
7.1.5.	Šlechtitelské cíle	224
7.1.6.	Současné výsledky šlechtění	225
7.2.	Kukurica (<i>J. Boháč</i>)	225
7.2.1.	Problematika šlachtenia	225
7.2.2.	Genetické zdroje	226
7.2.3.	Metódy šlachtenia	227
7.2.4.	Šlachtitelské ciele	227
7.2.5.	Súčasné výsledky šlachtenia	230
8.	Luskoviny (<i>J. Vlček</i>)	231
8.1.	Hrách setý	231
8.1.1.	Problematika šlechtění	231
8.1.2.	Genetické zdroje	231
8.1.3.	Tvorba výchozího materiálu a metody šlechtění	231
8.1.4.	Šlechtitelské cíle	232
8.1.5.	Současné výsledky šlechtění	233
8.2.	Pelůška	233
8.2.1.	Problematika šlechtění	233
8.2.2.	Genetické zdroje	233
8.2.3.	Tvorba výchozího materiálu	234
8.2.4.	Cíle a metody šlechtění	234
8.2.5.	Současné výsledky šlechtění	234
8.3.	Bob	234
8.3.1.	Problematika šlechtění	234
8.3.2.	Genetické zdroje a tvorba výchozího materiálu	235
8.3.3.	Metody šlechtění	235
8.3.4.	Šlechtitelské cíle	235
8.3.5.	Současné výsledky šlechtění	236
8.4.	Vikev	236
8.4.1.	Problematika šlechtění	236
8.4.2.	Genetické zdroje a metody šlechtění	236
8.4.3.	Šlechtitelské cíle	237
8.4.4.	Současné výsledky šlechtění	237
8.5.	Čočka	237
8.5.1.	Problematika šlechtění	237
8.5.2.	Cíle a metody šlechtění	237
8.5.3.	Současné výsledky šlechtění	238
8.6.	Fazol	238

8.6.1.	Problematika a ciele šlechtění	238
8.6.2.	Metody a výsledky šlechtění	239
9.	Olejníky, pšadné a technické plodiny	240
9.1.	Řepka olejka	240
9.1.1.	Problematika šlechtění	240
9.1.2.	Genetické zdroje	240
9.1.3.	Ciele šlechtění	240
9.1.4.	Tvorba výchozího materiálu a metody šlechtění	241
9.1.5.	Současné výsledky šlechtění	242
9.2.	Hořice bílá	242
9.2.1.	Ciele šlechtění a genetické zdroje	242
9.2.2.	Metody šlechtění	243
9.2.3.	Současné výsledky šlechtění	243
9.3.	Mak (<i>J. Boháč</i>)	243
9.3.1.	Problematika šľachtenia	243
9.3.2.	Genetické zdroje	243
9.3.3.	Metódy šľachtenia	244
9.3.4.	Šľachtiteľské ciele	244
9.3.5.	Súčasný výsledky šľachtenia	247
9.4.	Sľečnica	247
9.4.1.	Problematika šľachtenia	247
9.4.2.	Genetické zdroje	247
9.4.3.	Metódy šľachtenia	248
9.4.4.	Šľachtiteľské ciele	248
9.4.5.	Súčasný výsledky šľachtenia	249
9.5.	Sója	240
9.5.1.	Problematika šľachtenia	240
9.5.2.	Genetické zdroje	240
9.5.3.	Metódy šľachtenia	240
9.5.4.	Šľachtiteľské ciele	241
9.5.5.	Súčasný výsledky šľachtenia	241
9.6.	Len setý (<i>V. Vágnerová</i>)	251
9.6.1.	Problematika šlechtění	252
9.6.2.	Genetické zdroje	252
9.6.3.	Tvorba výchozího materiálu a metody šlechtění	252
9.6.4.	Šlechtitelské cíle	253
9.6.5.	Současné výsledky šlechtění	254
9.6.6.	Len olejný	254
9.7.	Konope (<i>J. Boháč</i>)	255
9.7.1.	Problematika šľachtenia	255
9.7.2.	Genetické zdroje	255
9.7.3.	Metódy šľachtenia	256
9.7.4.	Šľachtiteľské ciele	256
9.7.5.	Súčasný výsledky šľachtenia	258
9.8.	Tabak	258
9.8.1.	Problematika šľachtenia	258
9.8.2.	Genetické zdroje	259
9.8.3.	Metódy šľachtenia	259
9.8.4.	Šľachtiteľské ciele	260
9.8.5.	Súčasný výsledky šľachtenia	260

9.9.	Chmel (<i>J. Vlk</i>)	260
9.9.1.	Problematika šlechtění	260
9.9.2.	Genetické zdroje	261
9.9.3.	Šlechtitelské metody	261
9.9.4.	Současné výsledky šlechtění	264
9.10.	Koreninová paprika (<i>J. Boháč</i>)	264
9.10.1.	Problematika šlachtenia	264
9.10.2.	Genetické zdroje	265
9.10.3.	Metódy šlachtenia	266
9.10.4.	Šlachtitelské ciele	266
9.10.5.	Súčasný výsledky šlachtenia	267
10.	Semenné okopaniny	268
10.1.	Cukrovka (<i>V. Vágnerová</i>)	268
10.1.1.	Problematika šlechtění	268
10.1.2.	Genetické zdroje	268
10.1.3.	Tvorba výchozího materiálu	269
10.1.4.	Metody šlechtění	270
10.1.5.	Šlechtitelské cíle	272
10.1.6.	Současné výsledky šlechtění	276
10.2.	Krmná řepa	276
10.2.1.	Problematika a cíle šlechtění	276
10.2.2.	Genetické zdroje a metody šlechtění	276
10.2.3.	Současné výsledky šlechtění	277
10.3.	Čekanka	277
10.4.	Kapusta krmná (<i>J. Lužný</i>)	277
10.4.1.	Problematika šlechtění	277
10.4.2.	Genetické zdroje, cíle a výsledky šlechtění	278
10.5.	Brukev krmná	278
10.5.1.	Problematika šlechtění a genetické zdroje	278
10.5.2.	Metody a cíle šlechtění	279
10.6.	Mrkev krmná	279
10.6.1.	Problematika šlechtění	279
10.6.2.	Genetické zdroje a šlechtitelské metody	279
10.6.3.	Cíle a výsledky šlechtění	280
10.7.	Tuřín	280
10.7.1.	Problematika šlechtění	280
10.7.2.	Genetické zdroje	280
10.7.3.	Metody šlechtění	281
10.7.4.	Cíle a výsledky šlechtění	281
11.	Hlíznaté okopaniny (<i>V. Vágnerová</i>)	282
11.1.	Brambor	282
11.1.1.	Problematika šlechtění	282
11.1.2.	Genetické zdroje	282
11.1.3.	Tvorba výchozího materiálu	283
11.1.4.	Metody šlechtění	284
11.1.5.	Šlechtitelské cíle	286
11.1.6.	Současné výsledky šlechtění	290
11.2.	Topinambur	290
12.	Jeteloviny (<i>J. Rod</i>)	291
12.1.	Vojtěška	291

12.1.1.	Problematika šlechtění	291
12.1.2.	Biologie množení	291
12.1.3.	Genetické zdroje a výchozí materiál	291
12.1.4.	Metody šlechtění	292
12.1.5.	Cíle šlechtění	294
12.1.6.	Současné výsledky šlechtění	295
12.2.	Jetel luční	295
12.2.1.	Problematika šlechtění	295
12.2.2.	Genetické zdroje a výchozí materiál	296
12.2.3.	Metody šlechtění	296
12.2.4.	Šlechtitelské cíle	296
12.2.5.	Současné výsledky šlechtění	299
12.3.	Jetel plazivý	299
12.3.1.	Problematika a metody šlechtění	299
12.3.2.	Cíle šlechtění	299
12.3.3.	Současné výsledky šlechtění	300
12.4.	Ostatní méně významné jeteloviny	300
13.	Trávy	301
13.1.	Jílek	301
13.1.1.	Problematika šlechtění	301
13.1.2.	Genetické zdroje	301
13.1.3.	Tvorba výchozího materiálu	301
13.1.4.	Metody šlechtění	302
13.1.5.	Šlechtitelské cíle	303
13.1.6.	Současné výsledky šlechtění	303
13.2.	Kostrava	304
13.2.1.	Problematika šlechtění	304
13.2.2.	Genetické zdroje a tvorba výchozího materiálu	304
13.2.3.	Šlechtitelské cíle	304
13.2.4.	Současné výsledky šlechtění	305
13.3.	Lípnice	305
13.3.1.	Problematika šlechtění	305
13.3.2.	Metody šlechtění	305
13.3.3.	Šlechtitelské cíle	306
13.3.4.	Současné výsledky šlechtění	306
13.4.	Srha	306
13.4.1.	Problematika šlechtění	306
13.4.2.	Genetické zdroje a metody šlechtění	306
13.4.3.	Šlechtitelské cíle	307
13.4.4.	Současné výsledky šlechtění	307
13.5.	Ostatní méně pěstované trávy	307
14.	Zeleniny (<i>J. Lužný</i>)	309
14.1.	Problematika šlechtění	309
14.2.	Genetické zdroje	310
14.3.	Cíle šlechtění	310
14.4.	Metody a výsledky šlechtění	310
14.4.1.	Košťaloviny	310
14.4.2.	Cibuloviny	313
14.4.3.	Kořenoviny	313
14.4.4.	Plodová zelenina	313

14.4.5.	Listová zelenina	314
14.4.6.	Luskoviny	314
15.	Ovocné dřeviny a drobné bobulové ovoce	315
15.1.	Problematika šlechtění	315
15.2.	Význam ovoce a jeho klasifikace	315
15.3.	Původ a výchozí materiál	317
15.4.	Květní biologie	317
15.5.	Metody šlechtění	318
15.6.	Šlechtitelské cíle	319
15.7.	Současné výsledky šlechtění	320
16.	Réva vinná	322
16.1.	Původ, členění a význam	322
16.2.	Cíle a úkoly šlechtění	322
16.3.	Metody šlechtění	322
16.4.	Současné výsledky šlechtění	323
17.	Okrasné rostliny	324
17.1.	Význam, původ a počátky šlechtění	324
17.2.	Cíle a úkoly šlechtění	324
17.3.	Výchozí materiál a členění	325
17.4.	Šlechtitelské metody	325
17.5.	Současné výsledky šlechtění	326
	Literatura	327
	Česko-slovenský slovníček	331
	Slovensko-český slovníček	335
	Věcný rejstřík	338
	Jmenný rejstřík	343
	Rejstřík českých názvů rostlin	344
	Rejstřík latinských názvů rostlin	347
	Rejstřík českých názvů chorob a škůdců	351
	Rejstřík latinských názvů chorob a škůdců	353